

Η μνήμη της Μικρασιατικής Καταστροφής στην Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Στον Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Αग्रινίου χοροστάτησε στην ακολουθία του Όρθρου και προεξήρχε στην Αρχιερατική Θεία Λειτουργία την Κυριακή μετά την Ύψωση του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού, 21 Σεπτεμβρίου 2025, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός.

Την ημέρα αυτή η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη των Αγίων Μαρτύρων της Μικρασιατικής Καταστροφής, Χρυσοστόμου Επισκόπου Σμύρνης και των συν αυτώ αναιρεθέντων, κληρικών και λαϊκών.

Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας τελέστηκε ιερό μνημόσυνο στην μνήμη των Μαρτύρων της Μικρασιατικής τραγωδίας και των προσφύγων, που έφθασαν στην Αιτωλοακαρνανία και δημιούργησαν τον προσφυγικό οικισμό του Αγίου Κωνσταντίνου στο Αγρίνιο.

Ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Δαμασκηνός κατά το κήρυγμά του ανέφερε τα εξής:

«Μόλις την περασμένη Κυριακή, μέσα στον Ιερό Ναό που σήμερα βρισκόμαστε, υψώθηκε το υπέρτατο σύμβολο της αγάπης του Θεού για τους ανθρώπους αλλά και η πηγή εμπνεύσεως και ενδυναμώσεως για κάθε Χριστιανό: Ο Τίμιος Σταυρός.

Σήμερα, Κυριακή μετά την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού, η Εκκλησία μας επιθυμεί να μας διδάξει πως το ιερώτατο αυτό σύμβολο δεν αποτελεί μόνο ανάμνηση της θυσίας του Κυρίου μας, αλλά και πρόσκληση να ακολουθήσουμε τα βήματά Του. Είναι αλήθεια πως είμαστε πρόθυμοι να διακηρύξουμε την πίστη μας στον Ιησού Χριστό. Είμαστε όμως, άραγε, έτοιμοι να τοποθετήσουμε Αυτόν ως τον μοναδικό οδηγό της ζωής μας; Είμαστε έτοιμοι να προσφέρουμε στον αδελφό μας αγάπη όμοια με του Χριστού; Είμαστε έτοιμοι να απαρνηθούμε τον εαυτό μας στο όνομα της αγάπης προς τον αδελφό μας;

Είναι δύσκολος ο δρόμος της αληθινής αγάπης. Η αυταπάρνηση μοιάζει συχνά με θάνατο του εαυτού μας. Σήμερα όμως, ο Χριστός μας ενισχύει και μας διαβεβαιώνει: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει το σταυρό του κι ας με ακολουθήσει. Γιατί, όποιος θέλει να σώσει την ζωή του θα την χάσει· όποιος όμως χάνει την ζωή του εξ αιτίας μου και εξ αιτίας του ευαγγελίου, αυτός θα την σώσει» (Μρκ. 9: 34-35).

Πρόσκληση λοιπόν, αποτελεί το σημερινό Ευαγγέλιο. Και μάλιστα, πρόσκληση διπλή. Πρώτα, μας καλεί να μετατραπούμε σε κήρυκες και μάρτυρες της αγάπης του Χριστού στον σημερινό κόσμο. Υπάρχει, όμως, και κάτι δεύτερο: να ενωθούμε μαζί Του με έναν τρόπο που ξεπερνάει την ανθρώπινη λογική, με έναν τρόπο μυστικό, που θα ενώσει την ζωή μας με την δική Του ζωή και θα μας μεταβάλει σε μέλος του δικού Του σώματος. Και για να το βιώσουμε αυτό, μόνον ένας δρόμος υπάρχει: η συμμετοχή μας στην Θεία Λειτουργία.

Κάθε φορά που τελείται η Θεία Λειτουργία, ο καθένας από εμάς καθίσταται Μέλος του Σώματος του Κυρίου μας, ο Οποίος τελεί την θυσία του ίδιου του Εαυτού Του, πάνω στον Σταυρό. Αυτό πραγματοποιείται αοράτως. Πρέπει όμως και με τα μάτια του σώματός μας να προσεγγίσουμε το μεγάλο αυτό Μυστήριο. Έχουμε την ανάγκη

να δούμε και να ακούσουμε όλα εκείνα τα υπέρλογα και θαυμαστά που τελεσιουργούνται σε κάθε Θεία Λειτουργία. Αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος και η διακονία του κάθε λειτουργού ιερέα: Να κάνει ορατή την διαρκή αόρατη θυσία του Εσταυρωμένου Κυρίου πάνω στην Αγία Τράπεζα.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο υπέροχος αυτός Άγιος, του οποίου η μεγαλύτερη προσφορά του προς την Εκκλησία μας είναι η Θεία Λειτουργία που ο ίδιος συνέταξε, μας διδάσκει: «Όταν θα δεις τον ιερέα να σου προσφέρει το άγιο Σώμα και Αίμα του Κυρίου, μην νομίσεις ότι ο ιερέας το κάνει αυτό αλλά πίστευε ότι το χέρι που απλώνεται είναι του Χριστού. Σε κάθε Θεία Λειτουργία, ο ιερέας δανείζει στον Χριστό την γλώσσα του και προσφέρει το χέρι του» (Ε.Π.Ε. 14,716).

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας, λοιπόν, ο ιερέας είναι ο υπηρέτης του Μυστηρίου, που έχει πρωταγωνιστή τον ίδιο τον Χριστό. Είναι αυτός που βρίσκεται στην γη, αλλά κινείται στον ουρανό. Είναι εκείνος που στέκεται ανάμεσα στον ορατό και τον αόρατο κόσμο. Εκείνος που αποκαλύπτει τις αόρατες θείες δωρεές προς εμάς, αλλά και μεταφέρει τις δικές μας ικεσίες προς τα άνω.

Όλοι μας, ως βαπτισμένοι Χριστιανοί, μετέχουμε σε μία γενική ιερωσύνη, ως συλλειτουργοί του ίδιου του Κυρίου. Υπάρχει όμως και μια ιδιαίτερη, μια ειδική ιερωσύνη, στην οποία μετέχουν οι χειροτονημένοι ιερείς. Είναι οι κατ' εξοχήν ακόλουθοι του Χριστού στην σταυρική του πορεία, είναι το χέρι Του και η φωνή Του. Είναι όμως και εκείνοι που γίνονται η δική μας φωνή και η δική μας προσευχή προς τον θρόνο του Παντοκράτορα. Εκείνοι που μεταφέρουν την καρδιακή παράκλησή μας, ώστε το Άγιο Πνεύμα να κατέλθει και να μεταβάλλει υλικά πράγματα, το ψωμί και το κρασί, σε Σώμα και Αίμα Χριστού.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη τιμή για έναν άνθρωπο από τον γίνει ιερέας και ιερουργός της Θείας Λειτουργίας. Δεν υπάρχει δρόμος που να ταυτίζεται τόσο πολύ με τον δρόμο που άνοιξε ο Χριστός με τον λόγο, την ζωή και την θυσία Του. Όσο συνειδητοποιούμε το μεγαλείο της Θείας Λειτουργίας, τόσο θα αυξάνεται ο σεβασμός και η τιμή προς τον κάθε κληρικό. Στο πρόσωπό του, δεν τιμούμε ένα υψηλό αξίωμα κοσμικής εξουσίας, ούτε κάτι που τον καθιστά απλά ανώτερο από εμάς. Τιμούμε τον ιδιαίτερο σταυρό που έχει επωμιστεί, την προσφορά της ζωής του προς τον Μεγάλο Λειτουργό Χριστό, την μεγάλη ευθύνη που ανέλαβε να υπηρετεί το μεγαλύτερο και διαρκές θαύμα της ανθρώπινης ιστορίας. Για να γίνει κάποιος άξιος του μεγάλου Θεού, ο Οποίος στέκεται ανάμεσά μας ως αρχιερέας αλλά και ως ζωντανή θυσία, πρέπει να σταθεί ενώπιόν Του ως θυσία ζωντανή και αγία, με χέρια αγνά και καθαρά, με νου εξαγνισμένο, με καρδιά που αναζητά τα επουράνια και έχει απαρνηθεί τα επίγεια. Πως αλλιώς θα μπορούσε να τελέσει άνθρωπος ένα Μυστήριο, το οποίο δεν αξιώνονται να τελέσουν ούτε οι Άγγελοι;

Αλλά και όταν οι ανθρώπινες ατέλειες και αδυναμίες κάνουν την εμφάνισή τους στην ζωή του ιερέα, η παντοδύναμη και φιλόανθρωπη Χάρη του Παναγίου Πνεύματος αναπληρώνει όλα τα ελλείποντα. Το Μυστήριο της Θείας Λειτουργίας παραμένει πάντοτε απολύτως άμωμο και ενεργό, με την ζωοποιό του δύναμη να οδηγεί κλήρο και λαό στην άφεση των αμαρτιών και την αθανασία».

Κατά την απόλυση της Θείας Λειτουργίας και πριν την τέλεση του Ιερού Μνημοσύνου, ο Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός αναφέρθηκε στην μνήμη της Μικρασιατικής Καταστροφής, λέγοντας μεταξύ άλλων:

«Η σημερινή Κυριακή είναι αφιερωμένη και στη ιερά μνήμη του Αγίου ενδόξου Εθνοϊερομάρτυρος Χρυσοστόμου, Επίσκοπου Σμύρνης και των συν αυτώ μαρτυρικώς τελειωθέντων Αρχιερέων, Ιερέων, Μοναχών, ανδρών και γυναικών κατά την Μικρασιατική Καταστροφή. Είναι η ημέρα που τιμούμε εκείνους που μαρτύρησαν στα αγιασμένα χώματα της Ιωνίας.

Και τιμούμε, επίσης τα μέλη όλων των Μικρασιατικών Συλλόγων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια και υποδηλώνουν με τον πιο εμφαντικό τρόπο, ότι συνεχίζουν τα ήθη και τις παραδόσεις των Μικρασιατών προγόνων τους, οι οποίοι μετά την Μικρασιατική Καταστροφή κατέφυγαν στην μητέρα Ελλάδα, εγκαταστάθηκαν σε διαφορετικούς τόπους και αναβίωσαν το ένδοξο παρελθόν της ευλογημένης Μικρασιατικής ιστορίας.

Στην πόλη του Αγρινίου, αυτή η Ενορία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης είναι το κέντρο της ζωής των Μικρασιατών απογόνων προσφύγων, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν εδώ και στην ευρύτερη περιοχή του Αγίου Κωνσταντίνου και

απετέλεσαν μία ξεχωριστή κοινότητα, ανήγειραν Ναό, σχολείο, τα σπίτια τους, τα καταστήματα τους».

Ο Σεβασμιώτατος λαμβάνοντας αφορμή από το ερώτημα του Κυρίου που ακούσαμε στο ευαγγελικό ανάγνωσμα «τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;», τόνισε ότι ο άνθρωπος δεν είναι μόνο σώμα, δεν έχει μόνο υλική υπόσταση, αλλά είναι ψυχοσωματική οντότητα. Στο σώμα μας, φιλοξενείται και υπάρχει με την προοπτική της αιωνιότητας η αθάνατη ψυχή μας.

«Κι όπως ο κάθε άνθρωπος δεν μπορεί και δεν πρέπει να ανταλλάξει την σωματική του ελευθερία με τη δουλεία και την αιχμαλωσία του σώματος, έτσι είναι αδιανόητο να εισέλθει στην διαδικασία να αποφασίσει τί αντάλλαγμα θα λάβει για να παραδώσει την ψυχή του στην πνευματική αιχμαλωσία, να την καταστήσει υποχείριο των παθών, να την καταδικάσει στον αιώνιο πνευματικό θάνατο.

Αν θέλει κανείς να συναντήσει τα πλήθη των ανθρώπων που επέλεξαν να μην ανταλλάξουν με τίποτα και για τίποτα την ελευθερία της ψυχής αλλά και του σώματος, δεν έχει παρά να προσκυνήσει σήμερα την εικόνα των Αγίων που γιορτάζουμε, τον Άγιο Χρυσόστομο Σμύρνης και όλους τους Αρχιερείς, Ιερείς, άνδρες, γυναίκες και παιδιά της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Ήρθε η ώρα που ο Χρυσόστομος Σμύρνης έπρεπε να απαντήσει σε ένα ερώτημα: φεύγεις για να σωθείς ή μένεις για να θυσιαστείς; Και εκείνος ούτε σκέφτηκε, ούτε διαπραγματεύτηκε. Μόνο απάντησε: Δεν μπορώ να ανταλλάξω με τίποτα την ελευθερία της ψυχής μου.

Και παρέμεινε εκεί, μόνος, εγκαταλελειμμένος και αβοήθητος στα χέρια των μαινόμενων Τούρκων και μαρτύρησε, μιμούμενος την σταυρική θυσία του Χριστού.

Και εκείνος και οι συνεπίσκοποί του και οι αναρίθμητοι κληρικοί και λαϊκοί δεν θέλησαν να ανταλλάξουν την σωτηρία της ψυχής τους και παρέμειναν εκεί στον τόπο του μαρτυρίου. Θυσιάστηκαν και μαρτύρησαν μαζί με το διωκόμενο ποίμνιό τους. Δεν συμβιβάστηκαν, δεν δειλίασαν και δεν υποχώρησαν. Έμειναν εκεί και πότισαν με το μαρτυρικό αίμα τους τα ευλογημένα χώματα της Ιωνίας και η ψυχή τους ζει αιώνια αδούλωτη, ελεύθερη, αγιασμένη, ευλογημένη μέσα στον Παράδεισο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις αδιαφόρησαν, τηρώντας μια ένοχη διπλωματική ισορροπία. Όμως ο Χρυσόστομος Σμύρνης και οι συν αυτό μαρτυρήσαντες, κληρικοί και λαϊκοί, ανήλθαν στο στερέωμα των Αγίων και των Ηρώων, μετέβησαν στην χώρα των αθανάτων, έλαβαν τον αμαράντινο της δόξης στέφανο από τα χέρια του Κυρίου μας, Ιησού Χριστού. Και από τότε μέχρι και σήμερα, ως νεφέλη φωτεινή,

σκέπουν την γη της Μικρασίας, αλλά και προστατεύουν τα έγκονά τους, όλους τους πρόσφυγες που σκορπίστηκαν ανά την οικουμένη και διατηρούν άσβεστη την φλόγα της Μικρασιατικής παράδοσης και ζωής.

Να, λοιπόν, αγαπητοί μου αδελφοί, σήμερα ποιό είναι το νόημα αυτής της Κυριακής και ποιό είναι το δίδαγμα αυτής της εορτής. Μπορούμε να ανταλλάξουμε την ψυχή μας με κάτι άλλο; Όχι. Δεν έχουμε ούτε περιθώριο, ούτε δικαίωμα. Και πάντοτε θα πρέπει να ατενίζουμε τον Σταυρό του Χριστού, για να παραμένουμε ακλόνητοι και αμετακίνητοι στην απόφασή μας και στον αγώνα μας να είμαστε αδούλωτοι και στο σώμα και στην ψυχή και να φροντίζουμε να κρατάμε όχι μόνο το σώμα μας, αλλά και την ψυχή μας καθάρια, φωτεινή, αγιασμένη, χαριτωμένη, μέχρις ότου την παραδώσουμε στα χέρια του Πλάστου και Δημιουργού μας Θεού για να αναπαυθεί, όπου επισκοπεί το φως του Προσώπου Του.

Ας είναι αιωνία η μνήμη όλων των Μικρασιατών ηρώων και μαρτύρων και ας αξιώνει ο Θεός τους απογόνους τους και όλους εμάς να τιμούμε με αυτόν τον κατανυκτικό και προσευχητικό τρόπο την ιερά μνήμη τους και την ένδοξη θυσία τους».

Αμέσως μετά, στο μνημείο των πεσόντων της Μικρασιατικής Καταστροφής, που βρίσκεται στο προαύλιο του Ναού, τελέστηκε το επίσημο Τρισάγιο και η κατάθεση στεφάνων από τους Βουλευτές κ. Θανάση Παπαθανάση, κα Χριστίνα Σταρακά, κ. Μίλτο Ζαμπάρα, τον Δήμαρχο Αγρινίου κ. Γεώργιο Παπαναστασίου, τον Αστυνομικό Διευθυντή Ακαρνανίας και τον Διοικητή της Π.Υ. Αγρινίου, τους εκπροσώπους των Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών, τους Προέδρους των Προσφυγικών Συλλόγων και άλλους εκπροσώπους Φορέων της περιοχής.

Το μεσημέρι ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός μετέβη στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, όπου στο Δημοτικό Γήπεδο Μεσολογγίου τέλεσε τον Αγιασμό για την έναρξη της νέας χρονιάς και ευλόγησε την έναρξη των αθλητικών δράσεων του παιδικού τμήματος της Αθλητικής Ενώσεως Μεσολογγίου (Α.Ε.Μ.), ανταποκρινόμενος στην ευγενική πρόσκληση του Προπονητή κ. Ιωάννη Κοντού.

[Δείτε ΕΔΩ περισσότερες φωτογραφίες](#)